

Medijsko izvještavanje o osobama s invaliditetom

NVO EKVIVALENT

Medijsko izvještavanje o osobama s invaliditetom (OSI) daleko je od onog kako bi trebalo da izgleda. Ima svijetlih primjera, ali generalno svijest o potrebama OSI i načinu rješavanja problema s kojima se one suočavaju je na vrlo niskom nivou. Mediji imaju jednu od ključnih uloga u podizanju svijesti o pravima OSI i suzbijanju stigmatizacije i predrasuda prema njima.

Mediji mogu značajno doprinijeti većoj vidljivosti osoba s invaliditetom, posebno kada je riječ o ostvarivanju osnovnih ljudskih prava OSI. Mediji kao spona između različitih društvenih kategorija su istovremeno promoter tih vrijednosti, ali imaju i obavezu da se sami ponajaju u skladu sa njima. Zbog toga u medijskim zakonima postoji niz antidiskriminatorskih odredbi čije kršenje povlači i odgovornost.

Zakonom o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom predviđena je zabrana medijskih

kampanja i korišćenje termina koji diskriminišu OSI, što podrazumijeva mogućnost pokretanja postupaka za zaštitu od diskriminacije po osnovu invaliditeta. Osim toga, Kodeks novinara sačinjen je od seta normi koje nalažu poštovanje kako onih o kojima se izvještava, tako i šire javnosti.

Za bolje izvještavanje o OSI potrebna je edukacija novinara i urednika za razumijevanje, praćenje i prezentaciju informacija o ovoj grupi. Informacije i programi koje proizvode i emituju mediji su najčešće nepristupačni osobama oštećenog vida (televizija, novine, i često portali), osobama oštećenog sluha (televizija, radio), osobama s intelektualnim invaliditetom (sve vrste medija jer ne koriste lako razumljive formate).

Prilikom izvještavanja u medijima veoma je važno koristiti adekvatnu terminologiju. Ono što treba izbjegavati jesu termini: osobe sa posebnim potrebama, invalidna/hendikepirana lica, invalidi, slijepi, gluvi, nepokretni, osobe u kolicima i sve ostale termine koji vrstom oštećenja obilježavaju cijelu osobu

(invalid, slijep i sl.) i one koje pasiviziraju OSI (nepokretna, osoba u kolicima i sl.). Termin osobe sa posebnim potrebama, iako se često koristi, je pogrešan jer OSI nemaju posebne potrebe, već potrebe koje imaju i svi drugi ljudi, kao npr: da se kreću, obrazuju, liječe, aktivno učestvuju u društvenom životu, čitaju, slušaju, gledaju vijesti. OSI svoje potrebe zadovoljavaju na drugačiji način od osoba bez invaliditeta, a društvo nije kreirano da bude inkluzivno i za OSI i da im omogući aktivno učestvovanje u njemu na način koji njima odgovara.

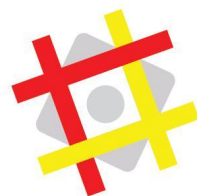
Stoga, zbog prostornih, ekonomskih i socijalnih barijera, koje OSI ne mogu da savladaju na način kako ih prevladavaju drugi građani, one su onemogućene za funkcionisanje. U medijima nedostaje prikazivanje OSI u sadržajima koje se tiču svih građana i njihovo uključivanje u redovan medijski program.

A decorative graphic in the top left corner consisting of overlapping triangles in various shades of blue, forming a larger triangular shape pointing downwards.

Treba istaći da nedostaju i medijski sadržaji koji se bave sistemskom diskriminacijom i problemom institucionalnog zapostavljanja invalidnosti i definisanja invalidnosti kao prepreke za društveno uključivanje, za razliku od pristupa zasnovanog na modelu ljudskih prava – prepreke nijesu u invalidnosti nego u različitim vrstama barijera koje postoje u društvu i institucijama.

Mediji moraju da budu saveznici OSI, ali i nosiocima javnih politika u vezi sa suzbijanjem predrasuda i diskriminacije. Istovremeno, i udruženja OSI ne smiju biti pasivna, moraju preuzeti odgovornost i imati partnerski odnos sa medijima.

A decorative graphic in the bottom right corner consisting of overlapping triangles in various shades of blue, forming a larger triangular shape pointing upwards.

NVO EKVIVALENT

Ul. Baku bb, Lamela 3
81000 Podgorica, Crna Gora

+382 69 385 977

nvoekvivalent@gmail.com

www.nvoekvivalent.me

Ovaj liflet je izrađen kroz projekat "Snažnom porukom do društva bez predrasuda" koji je podržan od strane Instituta za medije Crne Gore u okviru realizacije projekta "Mediji za građane - građani za medije" koji je finansiran od strane Evropske unije i kofinansiran od strane Ministarstva javne uprave Crne Gore. Sadržaj lifleta je isključivo odgovornost NVO „Ekvivalent“ i ni na koji način ne izražava stavove Instituta za medije, Evropske unije i Ministarstva javne uprave.

MEDIJI ZA
GRAĐANE
GRAĐANI
ZA MEDIJE

Ovaj projekt finansira
Evropska unija

Ministarstvo javne uprave

Ovaj projekat kofinansira
Ministarstvo javne uprave